TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Ban Bí thư thắt chặt quy trình thẩm tra lý lịch và quy định xóa tên đảng viên trong hướng dẫn thi hành Điều lệ Đảng mới

10:13 31/05/2026

Thay mặt Ban Bí thư, Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú vừa ký ban hành Hướng dẫn số 01 về một số vấn đề cụ thể thi hành Điều lệ Đảng. Văn bản mới này chính thức có hiệu lực thi hành kể từ ngày 19/5, thay thế cho Hướng dẫn số 06 của Ban Bí thư khóa XIII với hàng loạt quy định sửa đổi mang tính chặt chẽ, cụ thể hơn về công tác kiểm tra lý lịch người vào Đảng cũng như trách nhiệm của các tổ chức đảng liên quan.

Ban Bí thư ban hành hướng dẫn mới với những quy định chặt chẽ, cụ

thể hơn trong việc thẩm tra lý lịch của người vào Đảng cũng như trách nhiệm của các tổ chức đảng có liên quan

Mở rộng đối tượng và siết chặt phương pháp thẩm tra lý lịch

So với các quy định cũ trước đây, Hướng dẫn số 01 đã mở rộng đáng kể diện đối tượng thân nhân cần tiến hành thẩm tra lý lịch của người vào Đảng. Danh sách này hiện bao gồm bản thân người vào Đảng, cha mẹ đẻ, cha mẹ vợ hoặc chồng, người trực tiếp nuôi dưỡng bản thân, vợ hoặc chồng, người trực tiếp nuôi dưỡng vợ hoặc chồng, cùng con đẻ của người vào Đảng sở hữu năng lực hành vi dân sự đầy đủ. Khung nội dung thẩm tra đối với người vào Đảng tập trung làm rõ các vấn đề liên quan đến tiêu chuẩn chính trị, việc chấp hành đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, đi kèm phẩm chất chính trị, đạo đức và lối sống cá nhân. Đối với mạng lưới người thân, công tác xác minh tập trung bóc tách các yếu tố về tiêu chuẩn chính trị cùng ý thức chấp hành pháp luật tại địa phương.

Về phương pháp thực hiện, nếu như Hướng dẫn số 06 trước đây quy định thân nhân của người vào Đảng là đảng viên và đã có lý lịch đầy đủ thì thuộc diện không phải thẩm tra, xác minh, thì Hướng dẫn số 01 đã bổ sung một điều kiện pháp lý bắt buộc là phải có xác nhận của cấp ủy quản lý hồ sơ đảng viên đó. Quy trình này phân định rõ nếu các nội dung khai báo đã rõ ràng và có xác nhận hợp lệ thì được miễn thẩm tra, song những cấu phần thông tin nào chưa rõ ràng thì bắt buộc phải tiến hành xác minh riêng biệt. Đối với người vào Đảng thuộc lực lượng vũ trang, dữ liệu thẩm tra sẽ được đối chiếu trực tiếp với hồ sơ lý lịch khai khi nhập ngũ, tuyển sinh hoặc tuyển dụng, những điểm mâu thuẫn hay chưa rõ đều phải tổ chức xác minh làm rõ. Quy trình kiểm soát hồ sơ khi nhân sự chuyển đổi cơ quan, đơn vị công tác cũng được siết lại bằng các mốc thời gian chuyển giao hồ sơ và định biên rõ đơn vị chịu trách nhiệm tiếp nhận, tổ chức lễ kết nạp.

Nới lỏng tiêu chuẩn học vấn vùng khó khăn và quy định kết nạp người trên 60 tuổi

Về độ tuổi đời và trình độ học vấn trong các trường hợp đặc thù, Ban Bí thư đưa ra những chỉ dẫn rất chi tiết. Tổ chức đảng chỉ xem xét kết nạp vào hàng ngũ những người đã trên 60 tuổi khi hội đủ các điều kiện khắt khe bao gồm có sức khỏe và uy tín tốt, đang công tác hoặc cư trú tại các địa bàn cơ sở chưa có tổ chức đảng, chưa có đảng viên hoặc do tính chất yêu cầu đặc biệt, đồng thời phải được ban thường vụ cấp ủy trực thuộc Trung ương đồng ý bằng văn bản trước khi cấp ủy có thẩm quyền ra quyết định kết nạp chính thức.

Về tiêu chuẩn trình độ học vấn, nhằm tạo điều kiện phát triển nguồn đảng viên tại các địa bàn đặc thù, Hướng dẫn số 01 quy định người vào Đảng đang sinh sống ở vùng miền núi, biên giới, hải đảo, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn hoặc đối tượng ngư dân thường xuyên lao động ngoài biển đảo, nếu không bảo đảm tiêu chuẩn chung theo Quy định thi hành Điều lệ Đảng của Trung ương, thì bắt buộc phải sở hữu trình độ học vấn tối thiểu là hoàn thành chương trình giáo dục bậc tiểu học.

Quy trình xử lý nghiêm khắc đối với việc xóa tên và xin ra khỏi Đảng

Một cấu phần quan trọng khác trong văn bản hướng dẫn lần này là việc định hình rõ quy trình xử lý đối với công tác xóa tên đảng viên và các trường hợp đảng viên xin ra khỏi Đảng. Đối với quy trình xóa tên, đảng viên vi phạm có nghĩa vụ phải làm bản tự kiểm điểm và tiến hành kiểm điểm nghiêm túc trước chi bộ. Trong trường hợp chi ủy đã ban hành yêu cầu đôn đốc đến lần thứ 3 nhưng đảng viên đó vẫn cố tình không làm bản kiểm điểm hoặc không đến tham dự cuộc họp kiểm điểm, chi bộ vẫn có đầy đủ thẩm quyền xem xét, xử lý. Nếu xác định đảng viên cố tình chây ỳ, không thực hiện nghĩa vụ kiểm điểm theo yêu cầu, chi bộ sẽ lập tức kích hoạt quy trình đề nghị xóa tên đảng viên để trình các cấp ủy bộ phận, cấp ủy cơ sở và cấp có thẩm quyền phê duyệt quyết định.

Đối với các trường hợp đảng viên có nguyện vọng xin ra khỏi Đảng, Ban Bí thư quy định cơ quan quản lý chỉ xem xét, giải quyết cho ra khỏi Đảng đối với những nhân sự chưa vi phạm về mặt tư cách đảng viên. Trong kịch bản đảng viên đã có hành vi vi phạm tư cách, tổ chức đảng bắt buộc phải tiến hành các bước xử lý kỷ luật nghiêm khắc về mặt Đảng trước, sau đó mới thực hiện xem xét cho ra khỏi Đảng. Quy trình xử lý đòi hỏi đảng viên phải tự làm đơn nêu rõ lý do chính đáng để báo cáo chi bộ, sau đó chi bộ, đảng ủy bộ phận và đảng ủy cơ sở sẽ tiến hành xem xét, tổng hợp báo cáo lên cấp ủy có thẩm quyền ra quyết định cho ra khỏi Đảng và hoàn tất các thủ tục xóa tên trong danh sách quản lý thuê bao đảng viên theo quy định.

Tâm An